

Sørdorp sameige
Sørdorpvegen 311
2640 Vinstra

Vinstra 31.8.2021

Nasjonalparkstyret for Rondane Dovre
Postboks 987
2604 Lillehammer

Høringsuttale - revidering av vernebestemmelsene for Frydalen landskapsvernområde

Sørdorp sameige representerer de sameieberettigede gårdbrukerne i Sørdorp, samt at sameiet forvalter jakt og fiskerettighetene innenfor de private delene av verneområdet på Sødorpsida, og er derfor å anse som uttaleberettiget part i denne saken.

Når det gjelder dagens vernebestemmelser er det noen punkter som må bli fulgt opp. Det har vært svært vanskelig å få ut erstatning for de nye vernebestemmelsene tilbake i 2004, og det er fortsatt uavklarte krav om erstatning, 19 år etter at landskapsvernet ble innført. Dette oppleves negativt og unødvendig og er ikke med på å bidra til tillit mellom vernemyndighetene og grunneierne i området. I tillegg ser vi at området ikke lenger skjøttes slik det burde, verken ift skogsdrift/hugging av ved eller ivaretagelse av bygninger, da forsøk på å ta vare på eller utvide for å kunne bruke setrer o.l. møtes med en del motstand ved kontakt med nasjonalparkstyret/ nasjonalparksekretariatet. Det er kun noen få prosjekt av vernemyndighetene som er gjennomført, ellers så gror arealene igjen og husene forfaller.

På bakgrunn av dette, ønsker Sørdorp sameige å spille inn endringer i verneforskriften som vi mener kan bidra til at det både blir et bedre samarbeidsklima, og gjennom det et lokalt engasjement for å få tilbake et åpent og trivelig seterlandskap med velholdte bygninger, samt at det blir lettere for våre sameieberettigede å ivareta og forvalte egne verdier.

Vi mener at vernegrensen bør flyttes innover mot nasjonalparken, slik at alle setre og hytter på Sørdorp kommer utenfor vernegrensen, jfr vedlagt kart som viser forslag til ny vernegrense på arealet som eies av våre sameieberettigede medlemmer. Da kan folk ivareta og vedlikeholde sine setre og hytter basert på regelverket som gjelder andre setrer utenom verneområdet eller ved å opprette en egen verneplan for disse setrene hvis det er et poeng. Videre vil det også gjøre at de områdene som er synlige fra vegen vil bli ivaretatt gjennom hogst / uttak av ved / generelt skogskjøtsel på en helt annen måte enn hva situasjonen er i dag. Så vidt oss bekjent er det heller ikke sårbare arter eller bevaringsverdige biotoper registrert i nærheten av disse seterområdene som krever ekstra vern mot ferdsel av dyr og folk. Sørdorp sameige ønsker at våre sameieberettigede kan få råderetten over sine egne eiendommer igjen. Vi opplever at de lokale myndighetene i Nord-Fron kommune er interessert i at det skal være levende setersamfunn på en helt annen måte enn en kan få inntrykk av at vernemyndighetene er. Når det gjelder rein blir det observert at denne ikke oppholder seg i Frydalen, verken om sommeren eller om vinteren, den trekker kun tvers over dalen vår og høst i vandringene mellom Vulufjell og Tjønnseterfjellet/Gråhø. Dette er da primært bukkeflokker.

Kommer vi ikke gjennom med det å flytte vernegrensen, ønsker vi å fremme forslag til nye bestemmelser som vil gjøre drift og vedlikehold enklere og mer forutsigbart for våre

sameieberettigede, både med hensyn til bygninger og til skog:

A) Bygninger

Det er viktig å ha så klare og entydige bestemmelser for bygninger, at all forvaltning iht byggesøknader kan foretas av bygningsmyndighetene i den enkelte kommune. Det sikrer at byggesaksbehandlingen utføres av personer med kompetanse på bygninger og byggesak, ikke av personer som ikke har dette som sitt yrke. I dag ser vi dessverre at våre medlemmer opplever kontakten og søknadsprosessen som svært lite smidig, der både mangel på dialog og uhensiktsmessige vedtak rapporteres inn. For å gjøre det enklere, mener vi at det må settes en helt entydig grense for tillatt areal. Holder den enkelte seg under dette arealet, er det kun bygningsmyndighetene i den enkelte kommune som skal behandle saken. Dette fordrer selvsagt entydige bestemmelser også for utseende, noe vi foreslår her: Alle bygninger skal ha saltak og takvinkel mellom 22 og 27 grader, i tråd med den tradisjonelle seterbebyggelsen vi har i Frydalen landskapsvernområde i dag. Taktekingen skal være torv, tre eller skifer på alle nybygg eller tilbygg. For beboelseshus kan man maksimalt ha en bygningsmasse med bruksareal på 70 m². Dersom der søkes om tiltak med avvik fra disse reglene, skal kreves det både dispensasjon etter plan og bygningslova og tillatelse fra vernemyndighetene.

B) Veger

Per Gynt seterveg, Nysetervegen og private adkomstveger kan benyttes hele året, inkludert brøytes om vinteren. Unntaket er i villreinens trekkperiode om våren. For at denne skal kunne skje uforstyrret, tillates det ikke kjøring på de nevnte vegene i perioden fra tirsdag etter påske til 15. mai.

C) Hogst

All hogst, både skogsdrifter og vedhogst, skal skje på en så skånsom måte som mulig. Det tillates likevel bruk av ATV eller en lett traktor ut i terrenget hele året. Skogsdrift med hogstmaskin skal skje når det er tæle i marka for å unngå kjøreskader. Uttransport med bil tillates hele året, med unntak av den perioden vegen er stengt fram til bommen åpner 1 juni. Lokale vegmyndigheter har anledning til å stenge vegen for ferdsel ut over disse periodene, når det kreves for å ivareta vegene f.eks i vårløsningen.

D) Ut-og innkjøring av salt, husdyr og vilt

Vi mener at det bør være lettere å få kjørt ut salt uten å søke hver gang en skal plassere ut dette i terrenget. Dette blir hovedsakelig gjort om våren og da gjerne i en omgang. Beitelaga burde således hatt et stående kjøreløyve for utkjøring av saltstein før sauene er i terrenget. Det samme er tilfelle med skadde og døde dyr som må hentes ut med ATV for tilsyn og stell. Dette vil da bli gjort på en raskere og mer skånsom måte enn ved tilfeller der en ofte må avvente svar fra vernemyndighetene før en går inn i verneområdet. Dette gjelder også uttak av storvilt som blir skutt inne i verneområdet i høstjakta. Alternative ordninger kan sikkert diskuteres for å få til en smidigere måte hvis ovennevnte punkt er vanskelig å gjennomføre for vernemyndighetene. Det kan og være ønskelig å kunne bruke drone ved sanking og tilsyn av dyr. Når det gjelder skadefelling av rovvilt, må det ageres raskt for bruk av snøscooter. Her bør det gis en flerårig godkjenning. Det samme gjelder ved bås jakt på jerv.

Sørdorp sameige håper vernemyndighetene vil ta våre innspill til følge, og at også vi som eier grunnen tas med på råd og beslutninger.

Innspillene over støttes også av de lokale fagorganisasjonene Nord-Fron Bonde- og Småbrukarlag og Nord-Fron Bondelag, Søndorp grunneierlag og Søndorp beitelag.

Søndorp sameige mener også at de foreslåtte endringene for Søndorp bør gjelde for Kvamsfjellet, men overlater til organisasjonene der å evt komme med kartinnspill mv.

Med vennlig hilsen
Styret i Søndorp sameige